

Uchwała Nr LX/322/2023
Rady Gminy Lutocin
z dnia 15 grudnia 2023r.

**w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 dla Gminy
Lutocin**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 40 z późn. zm.), art. 4¹ ust.2 Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 165 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1939 z późn. zm.) Rada Gminy Lutocin uchwala:

§ 1

1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 dla Gminy Lutocin w brzmieniu załącznika Nr 1 do niniejszej Uchwały.
2. Przyjąć Kosztorys i Harmonogram realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii rok 2024 dla Gminy Lutocin, stanowiącym załącznik Nr 2 do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Wojciech Jakub Góralski

UZASADNIENIE

do projektu Uchwały Rady Gminy w Lutocinie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lutocin na rok 2024.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Lutocin na rok 2024 został opracowany na podstawie art. 4¹ ust. 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 165 z późn. zm.) oraz art. 10 ust.2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 1939 z późn. zm.). Powyższe przepisy określają zadania własne gminy, do których należy: prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałanie narkomanii w gminie oraz w ramach lokalnego systemu - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Ponadto, Program został opracowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń w Gminie Lutocin w 2022 roku, przez Instytut Szkoleniowo – Badawczy w Rzeszowie. Zagadnienia zawarte w Programie są adresowane do całej społeczności lokalnej Gminy Lutocin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży szkolnej, osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i uzależnień behawioralnych, a także dla osób mających problem ze stosowaniem substancji psychoaktywnych i psychotropowych. Jest zgodny z potrzebami występującymi na terenie gminy.

Na realizację zadań związanych bezpośrednio z profilaktyką uzależnień będą stanowiły dochody pozyskiwane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż (detaliczną) napojów alkoholowych oraz z części opłat za zezwolenia w obrocie hurtowym, zgodnie z art. 18² Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W świetle powyższego, podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 należy uznać za zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

mgr Wojciech Jakub Góralski

Załącznik Nr 1 do Uchwały
Nr LX/322/2023
Rady Gminy Lutocin
z dnia 15 grudnia 2023 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY LUTOCIN
NA ROK 2024**

WSTĘP

Do najtrudniejszych problemów społecznych w Polsce należą problemy związane z alkoholem, narkomanią i innymi uzależnieniami. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale także całe społeczeństwo.

Uzależnienia stanowią wciąż aktualny i poważny problem współczesnego świata. Ryzyko uzależnienia się od wielu środków jest zbyt niepokojące z uwagi na ich łatwą dostępność.

Alkoholizm - rozumiany jest jako proces nadmiernego spożywania alkoholu. Ma szeroki wymiar społeczny, z uwagi na pośrednie oddziaływanie nałogu na wszystkie osoby z otoczenia osoby uzależnionej.

Alkohol jest legalnym towarem rynkowym. Z uwagi na to, że powoduje on określone szkody społeczne i zdrowotne jest przedmiotem zainteresowania ustawodawcy, który przez stosowne regulacje prawne stara się ograniczać rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu.

Narkomania – to stałe lub okresowe używanie środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w celach innych niż medycznych, w wyniku czego może powstać uzależnienie. Narkomania jest zwykle wynikiem wielorakiego zażywania środka uzależniającego, jedynie wyjątkowo, np. przy zażyciu kokainy czy heroiny rozwija się po jednej dawce. Narkomania charakteryzuje się tak zwanym głodem narkotycznym, czyli fizycznym cierpieniem spowodowanym odstawieniem substancji, który prowadzi do zdobycia narkotyku za wszelką cenę.

Nowelizacja Ustawy o zdrowiu publicznym z 17 grudnia 2021 roku zobowiązała samorządy do połączenia Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Programu przeciwdziałania narkomanii w jeden wspólny dokument.

Ponadto, nowelizacja w/w Ustawy umożliwia Gminom prowadzenie zadań związanych z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. W związku z tym, zadanie to będzie elementem Gminnego Programu, z uwagi na rosnące rozpowszechnianie się problemu wśród dzieci i młodzieży szkolnej i wynikające z tego również szkody zdrowotne i społeczne.

Uzależnienia behawioralne - to nowa grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych czynności (a nie od podawanej substancji z zewnątrz). Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia.

Uzależnienie behawioralne polega na niekontrolowanej potrzebie a właściwie przymusie wykonywania danego zachowania, mimo świadomości jego negatywnych konsekwencji. Do nich należą m.in.: uzależnienie od internetu i gier komputerowych, telefonu komórkowego, hazardu, okradania i objadania się.

Warto wskazać, że w przeciwieństwie do uzależnień chemicznych, uzależnienia behawioralne nie są odbierane przez społeczeństwo jako choroba. Podjęcie terapii i pracy nad sobą jest jedyną słuszną drogą, którą może pójść osoba uzależniona.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA PROBLEMÓW W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ W GMINIE LUTOCIN

Dla potrzeb opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 została przeprowadzona (w drugim kwartale 2022r.) Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminę Lutocin, w odniesieniu do dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży. Weryfikacja zebranego materiału badawczego jest podstawą do opracowania Programu zmierzającego do poprawy sytuacji na terenie Gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- zapoznanie się z problemami spożywania alkoholu zarówno przez dorosłych jak i młodzież, dostępność punktów alkoholowych na terenie gminy,
- Problem przyjmowania narkotyków przez młodzież jak również ich dostępność na terenie gminy, opinie i postawy wobec substancji psychoaktywnych,
- uzależnienia behawioralne oraz spędzanie wolnego czasu,
- agresja i zjawisko przemocy w rodzinie,
- analiza postawy sprzedawców wobec alkoholu, wyrobów tytoniowych, awantur i bójek spowodowanych przez osoby spożywające napoje alkoholowe.

Gmina Lutocin terytorialnie przynależy do powiatu żuromińskiego, w województwie mazowieckim. Zajmuje powierzchnię 126,6 km², a w jej obrębie znajduje się 21 sołectw, w tym 23 wioski. Gmina Lutocin ma typowo rolniczy charakter, główną więc dziedziną gospodarki jest rolnictwo.

Według danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Lutocinie ewidencji ludności – na dzień 31.12.2020r. Gmina Lutocin liczyła 4.370 osób, w 2021r. – 4.336, a obecnie (stan na dzień 30.06.2023r.) zamieszkuje 4.248 mieszkańców, tym 770 dzieci i młodzieży do lat 18. W wyniku dokonanego rozpoznania występuje tendencja spadkowa liczby mieszkańców gminy. Czynnikiem wpływającym na obniżanie się liczby mieszkańców jest zarówno niski przyrost naturalny, jak i migracja ludności ze wsi do miast, szczególnie ludzi młodych, najczęściej wykształconych. Można założyć, że na terenie Gminy pozostają jednostki mniej zaradne, z niższym wykształceniem, bardziej podatne na szkodzące czynniki wywoływane przemianami gospodarczymi.

Na terenie Gminy Lutocin funkcjonuje 1 przedszkole i 3 szkoły podstawowe. Łącznie obejmują one instytucjonalną opieką i nauką około 405 dzieci i młodzieży. Liczba uczniów systematycznie maleje, np. w stosunku do ubiegłego roku spadek wynosi o 25 uczniów. Mimo

to istniejące placówki oświatowe pozostają jedynym, faktycznym miejscem realizowania systemowych oddziaływań edukacyjno – informacyjnych, m.in. z zakresu profilaktyki uzależnień oraz świadomości przemocy domowej.

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcom Gminy Lutocin zapewnia Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lutocinie i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ARS MEDICA ” w Lutocinie. Specjalistycznej pomocy lekarskiej mieszkańcy zmuszeni są szukać poza granicami gminy, co w znacznym stopniu ogranicza dostępność tej pomocy. Problem przemieszczania się i koszty dojazdów dotyczył także leczenia i terapii uzależnień od alkoholu bądź udziału w pracach grup samopomocowych.

DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNA

1. Każde picie alkoholu przez młodych ludzi może nieść za sobą ryzyko wystąpienia poważnych szkód zarówno zdrowotnych, emocjonalnych jak i rozwojowych. Z przeprowadzonych badań diagnostycznych wynika, że uczniowie w szkołach podstawowych na terenie Gminy Lutocin już deklarowali picie alkoholu z różnych powodów. Część z nich uznała, że alkohol jest nieszkodliwy. Były też odpowiedzi twierdzące, że w ostatnich 30 dniach przed badaniem diagnostycznym uczniowie pili napoje alkoholowe.

W związku z tym, rekomenduje się profilaktykę uniwersalną w tym zakresie, ze wskazaniem konsekwencji picia alkoholu oraz pogadanki na temat inicjacji alkoholowej i wpływu alkoholu na organizm.

2. Analiza sytuacji problemowej związanej z zażywaniem narkotyków i dopalaczy przez uczniów szkół podstawowych na terenie Gminy Lutocin jest dobra. Tylko 1 osoba zadeklarowała, że zażywa substancje psychoaktywne. Natomiast około 20% badanych uważa, że sporadyczne używanie narkotyków i dopalaczy jest bezpieczne.
3. Rodzaje nałogowych czynności, jak np. granie na komputerze, pobyt w sieci internetowej, korzystanie z telefonu komórkowego, to nowe formy najczęściej spędzanego czasu wolnego przez młodszą młodzież. Badania diagnostyczne przeprowadzone wśród uczniów szkół podstawowych na terenie Gminy Lutocin wykazały, że na pierwszym miejscu znajduje się Instagram, następnie granie w gry komputerowe i surfowanie w internecie.

Rekomendacja – warto wprowadzić do Programu działania z profilaktyki uniwersalnej, w celu zminimalizowania skutków uzależnień behawioralnych.

Wyniki badań korzystania z telefonów komórkowych przez młodzież i noszenia ich do szkoły wyszły niezadowolające - sugestia dotyczy zastanowienia się nad weryfikacją regulaminów szkolnych odnośnie korzystania z telefonów komórkowych w szkole.

Rekomenduje się rozszerzenia zajęć z uzależnień od czynności, od zachowania oraz konsekwencji używania telefonów komórkowych, ale również mówienia o skutkach uzależnienia.

4. Obecnie na terenie Gminy znajduje się 15 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w tym 2 punkty (gastronomiczne) przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (stan na dzień 30.06.2023 r.). Natomiast w roku 2022 było 18 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, w tym 2 punkty (gastronomiczne) przeznaczone były do spożycia w miejscu sprzedaży a w roku 2021 - 17 punktów sprzedaży alkoholu. Z powyższego wynika, że w porównaniu z rokiem poprzednim o 3 punkty zmniejszyła się ilość punktów, gdzie podawany jest alkohol przeznaczony do spożycia poza miejscem sprzedaży. Obecnie jeden punkt sprzedaży przypada na ok. 228 mieszkańców pełnoletnich, a ok. 283 punktów na każdego mieszkańca Gminy Lutocin. Jest to niższa wartość niż średnia krajowa, która wynosiła 299 punktów na osobę w Polsce (wg danych statystycznych KCPU – stan na dzień 31 grudnia 2022r.).

Jednak, uzyskane dane z badań grupy młodych ludzi mogą świadczyć, że prawo dotyczące zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim na terenie Gminy Lutocin do końca nie jest respektowane, dlatego należy dążyć do całkowitego zaniku incydentów sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

DOROŚLI MIESZKAŃCY GMINY LUTOCIN

1. Analiza zgromadzonych wyników badawczych pozwala określić skalę zjawisk i problemów związanych z nadużywaniem alkoholu przez dorosłych mieszkańców w Gminie Lutocin. Odzwierciedlają one umiarkowany problem picia alkoholu i należy dążyć do zmniejszenia tego problemu.

Ponadto, zjawisko nadużywania alkoholu łączy się często z zachowaniami agresywnymi zarówno w rodzinie, jak i w miejscach publicznych, które mogą się pojawiać w formie bójek, wyzwisk czy awantur. Jednak zagrożenie to występuje incydentalnie i nie stanowi większego zagrożenia dla mieszkańców Gminy.

Dostępność terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych na terenach wiejskich jest niekorzystna, z uwagi na kwestię psychologicznego oporu przed podejmowaniem terapii jak również utrudniony dojazd do placówek ambulatoryjnych.

W związku z tym, od 1 sierpnia 2021 roku w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym przy Urzędzie Gminy Lutocin został zatrudniony Instruktor Profilaktyki i Terapii Uzależnień finansowany ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Do jego zadań należy:

- rozpoznawanie problemu alkoholowego i motywacja do podjęcia leczenia,
- udzielaniu pomocy w zorganizowaniu Grupy AA,
- prowadzenie Grupy Wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Natomiast od 1 listopada 2023 roku w Zespole Szkół w Lutocinie pracuje psycholog, który udziela porad i wsparcia dzieciom i członkom ich rodzin w kryzysie przemocowym i niewydolności wychowawczej.

Ponadto, mieszkańcy z problemem uzależnienia alkoholowego przede wszystkim mogą korzystać z Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Żurominie, w którym znajduje się:

- **Poradnia Leczenia Uzależnień**, będąca częścią Działu Specjalistycznej Opieki Ambulatoryjnej. Jest to jedyna placówka w najbliższej okolicy, która umożliwia leczenie organicznych zaburzeń psychicznych, włącznie z zespołami objawowymi oraz leczenie zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem środków (substancji psychoaktywnych),
- **Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia**, będący częścią Poradni Lecznictwa Psychiatrycznego.

Natomiast, z leczenia odwykowego zamkniętego osoby z problemem uzależnienia najczęściej korzystają z:

- Całodobowego Oddziału Wojewódzkiego Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. prof. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie,
 - Całodobowego Oddziału Uzależnień Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Przasnyszu.
2. Stosowanie narkotyków i dopalaczy oraz środków nasennych przez dorosłych mieszkańców w środowisku lokalnym stanowi niewielki problem, natomiast częstotliwość sięgania po używki jest już bardziej niepokojąca.

Rekomenduje się prowadzenie działań informacyjnych na temat szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych, w tym środków nasennych.

3. Uzależnienia behawioralne – po udzielonych odpowiedziach grupy badanej domniemywa się, że dorosłe osoby mają wysokie poczucie kontroli nad czasem spędzanym w Internecie. Nie ma też problemu związanego ze zjawiskiem zakupoholizmu.
4. Przemoc w rodzinie – analiza danych z tego zakresu wykazała, że 10% grupy badanej doświadczyła przemocy ze strony najbliższych osób.

ROZDZIAŁ II

WNIOSKI I REKOMENDACJE

W podsumowaniu badań przeprowadzonych na terenie Gminy Lutocin można wyróżnić kilka głównych problemów, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostały wyodrębnione najważniejsze kwestie, wymagające szczególnej

uwagi ze strony władz samorządowych. Wyciągnięte wnioski wraz z rekomendacjami posłużą do dalszych działań profilaktycznych skierowanych do mieszkańców tej gminy, które powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny, ale w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

Od wielu lat podejmowane są działania mające na celu zwiększenia świadomości społeczności lokalnej na temat konsekwencji nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Mimo to, z przeprowadzonej diagnozy wynika, że utrzymuje się tendencja na tym samym poziomie w stosunku do roku 2015.

ROZDZIAŁ III CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Zasadniczym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Lutocin, poprawa jakości ich życia poprzez minimalizowanie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych w zakresie problematyki uzależnień poprzez:

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym we wszystkich środowiskach (przedszkolu, szkołach i rodzinach).

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników, liczba realizatorów.

2. Propagowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia i zmianę postaw przy użyciu programów profilaktycznych, w tym rekomendowanych, odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie.

Wskaźniki: liczba zgłoszonych programów do realizacji, liczba uczestników.

3. Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej, a także wskazującej skierowanej do osób spożywających alkohol lub inne używki w sposób szkodliwy i ryzykowny, osób uzależnionych, a także osób zagrożonych przemocą.

Wskaźniki: liczba realizatorów działań profilaktycznych, liczba programów zawierających nowe metody i formy oddziaływań.

2. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie problematyki uzależnień i przemocy domowej.

1. Edukacja publiczna poprzez rozpowszechnianie informacji w formie ulotek, broszur i plakatów na temat uzależnień i mechanizmów przemocy, by osoby były uświadomione o ich szkodliwości.

Wskaźniki: liczba akcji informacyjnych adresowanych do ogółu odbiorców, liczba materiałów edukacyjno – informacyjnych.

2. Upowszechnianie informacji mieszkańcom gminy na temat miejsc i form udzielanej pomocy, z której mogą skorzystać w przypadku uzależnień.

Wskaźniki: liczba akcji informacyjnych adresowanych do ogółu odbiorców, liczba materiałów edukacyjno – informacyjnych.

3. Promowanie zdrowego stylu życia, m.in. poprzez kampanie, festyny i imprezy integracyjne dla mieszkańców Gminy Lutocin, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży.

Wskaźniki: liczba kampanii i imprez, liczba uczestników, liczba realizatorów.

3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Udzielanie pomocy psychologicznej i terapeutycznej w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym przy Urzędzie Gminy Lutocin.

Wskaźniki: ilość przeprowadzonych konsultacji specjalistycznych, liczba uczestników.

2. Wspieranie działań placówek leczenia odwykowego poprzez:

a) dofinansowanie poprawy warunków bazy lokalowej i ich wyposażenia,

b) dofinansowanie zatrudnienia terapeuty w formie dotacji celowej dla powiatu żuromińskiego, obejmującego konsultacje i pomoc terapeutyczną dla osób uzależnionych i współuzależnionych od narkotyków oraz zagrożonych tym uzależnieniem.

Wskaźniki: jakość bazy lokalowej w porównaniu ze stanem poprzednim, liczba udzielonych specjalistycznych porad/konsultacji, liczba uczestników.

3. Monitorowanie sytuacji osób/rodzin objętych procedurą „Niebiskiej Karty”, w których występuje również problem alkoholowy.

Wskaźniki: ilość zrealizowanych działań monitorujących, liczba osób/rodzin objętych monitoringiem.

4. Wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych we współpracy z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym i Policją.

Wskaźniki: liczba podmiotów współpracujących, liczba działań.

4. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży.

1. Działania służb oraz innych podmiotów i osób mające na celu zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu, poprzez szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych, zwłaszcza zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych szkoleń, liczba uczestników, wyniki porównawcze z wynikami z poprzedniej kontroli.

ROZDZIAŁ IV PODSTAWY PRAWNE

Zgodnie z art. 4 ust. 1, 2 i 5 Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz na podstawie art. 10 ust. 1 Ustawy z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii zadania zawarte w Programie należą do zadań własnych gminy. Określają one lokalną strategię działań w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych oraz minimalizację szkód, jakie wynikają z problematyki uzależnień i jest zgodna z założeniami:

- Ustawy z dnia 26 października 1986r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 165 – tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2022r., poz. 1608 – tekst jednolity),
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050 – tekst jednolity z późn. zm.).

Program jest częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lutocin uchwalonej na lata 2016 – 2026. Ponadto, w swoich założeniach nawiązuje do Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 i Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Lutocin na lata 2021 – 2025.

Strategia Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Lutocin oparta jest na wiodącej i podmiotowej roli samorządu lokalnego, współpracy instytucji pomocy społecznej oraz dobieraniu odpowiednich metod do rozwiązywania konkretnych problemów obejmujących również problemy związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Skuteczna terapia uzależnienia wspomagana samopomocową działalnością grupy wsparcia czy AA przyczyni się nie tylko do uratowania życia wielu ludziom, ale i będzie też wywoływać pozytywne zmiany związane z przezwyciężaniem bezrobocia i ubóstwa tych osób i ich rodzin. Problemy te, oprócz ochrony zdrowia fizycznego i psychicznego oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego wytyczają cele Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Sformułowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma na celu tworzenie spójnego systemu działań: profilaktycznych i interwencyjno - naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszeniu tych, które aktualnie występują. Jest więc podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji systemowych działań

kształtujących politykę alkoholową na terenie Gminy Lutocin. Jego głównymi cechami jest praktyczność i skuteczność w działaniach oraz prostota realizacji.

Zadania przewidziane do realizacji w Programie na rok 2024 pozwalają na pełniejsze obejmowanie zasięgiem działań tych środowisk, które są najbardziej podatne na występowanie zagrożeń i problemów patologii społecznej.

Według założeń Programu adresatami działań są wszyscy mieszkańcy gminy Lutocin, a w szczególności dzieci i młodzież. Charakter poszczególnych działań uzależniony jest od potrzeb grup odbiorców, do których są kierowane.

Partnerami w realizacji Programu są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lutocinie,
- Jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę,
- Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dla osób i rodzin z problemem alkoholowym,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żurominie - Specjalistyczne Poradnictwo Rodzinne w Żurominie ,
- Komenda Powiatowa Policji w Żurominie – Posterunek Policji w Bieżuniu,
- Sąd Rejonowy w Mławie,
- Prokuratura Rejonowa w Mławie.

ROZDZIAŁ V ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 realizowany będzie w ramach budżetu Gminy Lutocin. Środki te stanowić będą dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Plan wydatków został określony przy poszczególnych zadaniach Programu, wykazanych w Kosztorysie i Harmonogramie realizacji zadań na rok 2024.

Zrealizowane działania w ramach Programu są przedstawiane w sprawozdaniach i przekazywane do tut. działu księgowego oraz Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

ROZDZIAŁ VI GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołanej

przez Wójta Gminy (art. 4 ust. 3 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Jest ona koordynatorem działań wspierających mieszkańców w radzeniu sobie z problemem uzależnienia lub współuzależnienia. Ponadto, Komisja RPA jest ogniwem pierwszego kontaktu informacyjno – motywującego, jak również ciałem inicjującym prowadzenie systemowych działań wspierających rodziny i poszczególnych jej członków.

Do zadań Komisji należy w szczególności:

- Inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie postępowań w sprawach osób nadużywających alkoholu, narkotyków oraz dopuszczających się przemocy domowej, zgodnie z Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych, określonych przez radę gminy w drodze uchwały.

2. Ustala się następujące zasady wynagradzania dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lutocinie, zgodnie z art. 4 pkt. 5 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz dla Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych:

- **Przewodniczący Komisji RPA - 12%** minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2024r. za każde posiedzenie Komisji, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2024r.,
- **Pełnomocnik Wójta Gminy ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych / zastępcy Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 12%** minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2024r. za każde posiedzenie Komisji, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2024r.,
- **pozostałych członków Komisji - 9 %** minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2024r. za każde posiedzenie Komisji RPA, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2024r.

Podstawę do wypłaty wynagrodzeń członkom Komisji RPA stanowi każdorazowo sporządzona lista obecności z posiedzenia Komisji RPA podpisana przez Pełnomocnika Wójta / Przewodniczącego Komisji.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**

mgr Wojciech Jakub Góralski

**KOSZTORYS I HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ
GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
Z ZAKRESU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2024.**

Lp.	Cel operacyjny	Zadanie	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Koszty
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Finansowanie działania Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin – wsparcie psychologiczne i terapeutyczne, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie informacji dot. możliwości uzyskania pomocy specjalistycznej. 2. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych i sprzętu niezbędnego do prowadzenia Punktu K-I. 3. Dofinansowanie w formie dotacji celowej dla Powiatu Żuromińskiego na zatrudnienia terapeutów od narkotyków w Poradnictwie Rodzinnym. 4. Wnioskowanie do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego; • opłaty sądowe i koszty sporządzania opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.	Wójt Gminy	I - XII 2024r.	27.000zł 1.300zł 3.000zł 1.800zł

II.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Udzielanie porad i pomocy psychologicznej ofiarom przemocy w rodzinie, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe. 2. Udział członków Komisji RPA w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. 3. Prowadzenie edukacji społecznej poprzez zakup publikacji o tematyce uzależnień i przemocy do lokalnego rozpowszechnienia. 4. Promowanie działań profilaktycznych, szczególnie mających na celu organizację czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. 5. Dofinansowanie wypoczynku letniego / obozów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz ze środowisk zagrożonych dysfunkcjami i przemocą. 5. Finansowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie.	Psycholog, Wójt Gminy	I - XII 2024r.	500zł 2.500zł 1.600zł 1.000zł
-----	---	---	----------------------------------	---------------------------	---

III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	1. Organizowanie profilaktycznych programów i warsztatów dla dzieci w szkołach. Wspieranie działań profilaktycznych, mających na celu zapobieganie szkodliwemu używaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. 2. Wspieranie działań promujących zdrowy styl życia przy współpracy ze szkołami, poprzez aktywne spędzanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież. 3. Prowadzenie skutecznych strategii profilaktycznych podnoszących kompetencje radzenia sobie ze stresem, twórczego myślenia oraz budowania dobrych relacji. 4. Wspieranie aktywności fizycznej, jako alternatywnej formy obniżającej poziom korzystania: z telefonu komórkowego, internetu i gier komputerowych oraz sieci społecznościowych. 5. Działania informacyjno-edukacyjne na rzecz trzeźwości na drogach.	Wójt Gminy, Dyrektorzy szkół i przedstawiciele placówek	I - XII 2024r.	18.600zł
IV.	Wspomaganie działalności instytucji i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów społecznych.	Doposażenie placówek leczenia od uzależnień w podstawowe meble, sprzęt, materiały edukacyjne dla pacjentów i terapeutów oraz inne.	Wójt Gminy	I - XII 2024r.	2.600zł
V.	Przestrzeganie zasad wydawania opinii przez Komisję RPA dot. zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z Uchwałą Rady Gminy Lutocin z dnia 28.06.2018r.	1. Przeprowadzanie dowodów z oględzin lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz opiniowanie wniosków, na podstawie których wydawane są zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych podmiotom gospodarczym z Gminy Lutocin. 2. Zapewnienie samochodu służbowego członkom Komisji RPA na dojazdy do punktów sprzedaży napojów alkoholowych. 3. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz dystrybucja wśród tych odbiorców ulotek i innych materiałów edukacyjnych.	Wójt Gminy, Komisja RPA.	I - XII 2024r.	500zł

VI.		Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zgodnie z art. 4¹, pkt. 5 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ponadto: • szkolenia i delegacje, • materiały papiernicze do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych,	Wójt Gminy	I - XII 2024r.	16.500zł 1.500zł 1.100zł
VII.		Źródła finansowania Programu.	Wójt Gminy.	I - XII 2024r.	Budżet Gminy – dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
		R A Z E M			80.000zł

PRZEWODNICZĄCY RADY GMINY

Wojciech Jakub Góralski